

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjennings avgjørelse av 15. april 2026

Sak: 2026/0120

Klager: A

Saken gjelder: Klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) den 21. august 2025. I vedtaket avsto HK-dir klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring fordi HK-dir vurderte at den omsøkte kvalifikasjonen etter sitt faglige innhold ikke kunne sidestilles med relevant norsk fag- eller svennebrev. HK-dir kom derfor til at kvalifikasjonen ikke oppfylte vilkårene for godkjenning i opplæringslova § 23-3. Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning vurderte at det hadde skjedd en saksbehandlingsfeil. Vedtaket ble derfor opphevet, og saken ble sendt tilbake til HK-dir for ny vurdering.

Klagenemndas medlemmer: Henrik W. Bärnholdt, Kristin Seehusen, Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg, Øistein Frank Sundli og Taija-Riitta Blencke

1 Sakens bakgrunn

- (1) A (heretter klager) søkte 12. juni 2025 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (heretter HK-dir) om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Av søknaden fremgikk det at klager søkte om å få godkjent kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik» (anleggsmekaniker for sanitær-, varme- og klimateknikk), som han fikk utstedt i Tyskland i 2021. Det fremgikk videre av søknaden at utdannelsen var tatt i årene 2017-2021, og at han hadde hatt praksis under opplæringen og tatt svenne- eller fagprøve.
- (2) HK-dir avsto 21. august 2025 søknaden. Vedtaket var begrunnet i at HK-dir vurderte at klagers kvalifikasjon ikke kunne sidestilles med et relevant norsk fag- eller svennebrev, slik opplæringslova § 23-3 krever. HK-dir viste til at de, ved hjelp av uavhengige, faglige eksperter, hadde sammenlignet den omsøkte kvalifikasjonen med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. HK-dir viste videre til at de faglige ekspertene mente at den tyske opplæringen hadde en større faglig bredde enn det norske rørleggerfaget, men manglet vesentlige elementer fra det norske lærefaget. Ifølge ekspertene ga ikke kvalifikasjonen tilstrekkelig fordypning i det norske rørleggerfagets hovedområde; sanitæranlegg.
- (3) Klager påklaget vedtaket 22. august 2025. Klager var uenig i HK-dirs vurdering av at kvalifikasjonen ikke hadde tilstrekkelig fordypning i sanitæranlegg, og viste blant annet til at det var et sentralt fagområde som ble behandlet grundig i den tyske opplæringen.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Klager ba derfor om at HK-dir foretok en ny vurdering av søknaden, eventuelt at han får mulighet til å gjennomføre en tilleggsprøve eller tilpasningstiltak.

- (4) HK-dir ga klager en utvidet begrunnelse for deres vurdering i e-post av 3. desember 2025, og ba klager gi en tilbakemelding dersom han ikke lenger ønsket å opprettholde klagen. Klager bekreftet 22. desember 2025 at han opprettholdt klagen, og la ved tilleggsdokumentasjon med detaljert informasjon om utdannelsen hans.
- (5) HK-dir vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (heretter forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble den 16. januar 2026 oversendt Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning sammen med HK-dirs innstilling i klagesaken.
- (6) Klager fikk i brev datert 21. januar 2026 informasjon om saksgangen for klagenemnda og frist til å inngi kommentarer til HK-dirs innstilling i saken, eller andre merknader til saken. Klager sendte inn merknader til HK-dir den 23. januar 2026. HK-dir oversendte klagers merknader til klagenemnda ved brev 2. februar 2026 og bekreftet samtidig at de ikke ville inngi ytterligere kommentarer i saken.
- (7) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning behandlet saken i nemndsmøte 15. april 2026.

2 HK-dirs begrunnelse for vedtaket

- (8) HK-dirs avslagsvedtak er begrunnet med at klagers omsøkte kvalifikasjon mangler vesentlige elementer fra opplæringen i det norske rørleggerfaget, og at kvalifikasjonen dermed ikke kunne godkjennes som sidestilt med et norsk fag- eller svennebrev, jf. lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (heretter opplæringslova) § 23-3.
- (9) I vedtaket ble klager informert om at faglige eksperter/uavhengige sakkyndige hadde vurdert det faglige innholdet i hans opplæring, og foretatt en sammenligning av hva en måtte kunne for å oppnå den utenlandske og norske kvalifikasjonen. Av vedtaket fremgikk det også at de faglige ekspertene er oppnevnt av de faglige rådene for fag- og yrkesopplæringen, og kommer fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, samt det offentlige opplæringssystemet.
- (10) Med grunnlag i den fagkyndige vurderingen mente HK-dir at den tyske kvalifikasjonen har en større faglig bredde enn det norske rørleggerfaget, men mangler tilstrekkelig fordypning i det norske rørleggerfagets hovedområde; sanitæranlegg.

3 Klagers argumentasjon

- (11) Klager har bedt om en ny vurdering av hans kvalifikasjon, eventuelt at han får mulighet til å gjennomføre en tilleggsprøve eller tilpasningstiltak. Klager mener at HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i hans kvalifikasjon er feil. Klager har vist til at sanitæranlegg var et sentralt fagområde i den tyske opplæringen, som ble behandlet grundig, både teoretisk og praktisk. Fagområdet utgjorde også en vesentlig del av den tyske svenneprøven. Klager mener derfor at den norske kjernekompetansen innen sanitæranlegg fullt ut er dekket i hans utdanning.

- (12) Klager viser til at fagkyndige har vurdert at hans kvalifikasjon gir en bredere kompetanse enn det norske rørleggerfaget, da den også omfatter oppvarming, klima og elektro. Det er derfor vanskelig for klager å forstå hvorfor søknaden ikke godkjennes. Klager mener at bredden i opplæringen ikke bør sees som en mangel, men som en tilleggsstyrke.
- (13) Klager har også vist til at den omsøkte kvalifikasjon er en statlig godkjent fagutdanning i Tyskland, klassifisert på sekundærnivå II (ISCED3-4). Klager viser i den sammenheng til at Norge har en plikt etter EØS-avtalen og direktivet om gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner til å anerkjenne likeverdige utdanninger. I tilfeller der det er mindre forskjeller i opplæringene som sammenlignes, synes klager at en tilleggsprøve eller tilpasningstiltak vil være en rimelig fremgangsmåte fremfor avslag. Klager ber derfor subsidiært om å få gjennomføre en tilleggsprøve eller tilpasningstiltak.

4 HK-dirs innstilling

- (14) HK-dir har i sin innstilling datert 7. januar 2026 opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. HK-dir har følgende ytterligere bemerkninger:
- (15) HK-dir har forklart at det faglige innholdet vurderes ved at det innhentes læreplan eller lignende dokumentasjon som gir en detaljert fremstilling av opplæringsløpet til den omsøkte kvalifikasjonen i den aktuelle perioden. Læreplanen blir deretter sendt til en sakkyndig komité som vurderer hvorvidt det finnes et aktuelt norsk lærefag i godkjenningsordningen som den utenlandske kvalifikasjonen kan sidestilles med. Klagers kvalifikasjon vurderes opp mot læreplanen fra 2016.
- (16) I tillegg til at klagers omsøkte kvalifikasjon ikke har tilstrekkelig opplæring i sanitæranlegg, mente den sakkyndige komiteen at det også var mangelfull opplæring i sanitærutstyr og inngående utførende arbeid i tekniske rom. Videre mente de sakkyndige at kvalifikasjonen siktet seg mest inn på VVS-driftstekniker eller formannutdanning. Komiteen har også vist til kompetansemål nr. 22 i den tyske opplæringen, som refererer til et fordypningsfag, hvor det fremgår at det er avhengig av opplæringsbedriften hvilken fordypning lærlinger får i sitt tredje opplæringsår (minst de siste seks månedene).
- (17) HK-dir opplyste også at anbefalingene fra de sakkyndige komiteene blir brukt til å danne presedens. I dette tilfellet ble det dannet en negativ presedens som innebar at søknader om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik» fra 2016 og til ny læreplan fastsettes, ikke kunne godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Klagers kvalifikasjon ble utstedt i 2021 og ble følgelig omfattet av den negative presedensen. Vedlagt innstillingen var rapport fra sakkyndig komité datert 16. januar 2020.
- (18) Til klagers kommentar om Norges forpliktelser etter EØS-avtalen og direktivet om gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet), svarer HK-dir at rørlegger ikke er et lovregulert yrke. Yrkeskvalifikasjonsdirektivet kommer dermed ikke til anvendelse for klagers søknad, og de påberopte regelverkene er ikke relevante i denne sammenheng.
- (19) I den utvidede begrunnelsen som blir sendt til klager ved e-post 3. desember 2025 opplyser HK-dir at de ikke tilbyr mulighet til å gjennomføre en tilleggsprøve eller tilpasningsvedtak, men at Fagopplæringskontoret kan vurdere om klager kvalifiserer for en norsk fag- eller svenneprøve, og hva som er raskeste vei for klager.

5 Klagers merknader til innstillingen

- (20) I lys av HK-dirs nærmere begrunnelse i innstillingen har klager bemerket følgende:
- (21) Klager mener at HK-dirs vurdering ikke anerkjenner det faktiske innholdet i hans utdanning, og viser til at HK-dir baserer avslaget på en antakelse om at utdannelsen har utilstrekkelig faglig innhold innen sanitærfaget og at fordypningen i det tredje opplæringsåret er bedriftsavhengig.
- (22) Klager har fremholdt at sanitærteknikk er en lovpålagt og omfattende del av den tyske utdannelsen, og at det tilsvarer de norske kjernekompetansene. Klager har til støtte for sitt syn vist til at hans kvalifikasjon reguleres av den tyske forskriften «Verordnung über die Berufsausbildung zum Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik (SHKAMAusbV)» av 2. august 2016. I forskriften blir sanitærteknikk nevnt flere ganger, som et lovfestet utdanningsfokus, noe som viser at det er et grunnleggende fokus i opplæringen.
- (23) Klager har også fremholdt at den omsøkte kvalifikasjonen er på nivå 4 i den tyske og europeiske kvalifikasjonsrammen. Klager har selv foretatt en detaljert sammenligning av kompetansemålene i den norske rørleggeropplæringen opp mot læringsinnholdet til den tyske kvalifikasjonen. Klager mener at hans sammenligning viser at den tyske opplæringen systematisk dekker de norske kompetansemålene. Klager viser også til at vitnemålet dokumenterer det nøyaktige timeantallet han har fullført i hver av de relevante læringsfeltene.
- (24) Klager trekker også frem at han i halvannet år har vært fast ansatt som rørlegger hos et anerkjent norsk firma, og at han der arbeider selvstendig. Etter klagers syn, viser dette at den tyske opplæringen har forberedt klager optimalt for de spesifikke kravene i det norske markedet og han er i stand til å utføre komplekse oppgaver i henhold til lokale standarder og forskrifter.

6 Klagenemndas vurdering

- (25) Saken gjelder klage 22. august 2025 over HK-dirs vedtak av 21. august 2025. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.
- (26) I vedtaket avsto HK-dir klagers søknad om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik» (anleggsmekaniker for sanitær-, varme- og klimateknikk). Begrunnelsen var at HK-dir vurderte at den omsøkte kvalifikasjonen ikke oppfylte vilkåret om faglig innhold i opplæringslova § 23-3, og dermed ikke kunne sidestilles i innhold med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. I lys av de fagkyndiges vurdering mente HK-dir at kvalifikasjonen ikke inneholdt tilstrekkelig opplæring i sanitæranlegg som var hovedområdet i den norske opplæringen. HK-dir vurderte også at den tyske kvalifikasjonen hadde en større faglig bredde sammenlignet med det norske lærefaget og manglet fordypning i inngående utførende arbeid i tekniske rom.
- (27) Av forskrift 2. juli 2025 nr. 1462 om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område (heretter forskriften) § 6 følger det at klagenemnda «skal behandle klager over enkeltvedtak om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringsloven § 23-3». Klagenemnda har i utgangspunktet kompetanse til å «prøve alle sider av saken», jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum. Dette omfatter både

HK-dirs faktiske og rettslige vurderinger, herunder bevisbedømmelsen og skjønnsutøvelsen. Selv om klagenemnda har full kompetanse til å prøve alle sider av saken, vil det likevel ikke innebære en plikt, jf. Innst.O nr. 4 (1994-1995) s. 9

- (28) Klagenemnda forstår det slik at klager er uenig i HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i hans kvalifikasjon, og mener at vedtaket på dette grunnlag er feil. I tråd med klagen vil klagenemnda ta stilling til om det har skjedd en feil i HK-dirs vurdering av klagers søknad.
- (29) Det rettslige grunnlaget for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring er opplæringslova § 23-3. Bestemmelsen lyder:

«Den som har utanlandsk fag- eller yrkesopplæring, kan søke departementet om å få ei godkjenning av opplæringa. Departementet skal godkjenne opplæring som har same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget. Opplæring som er godkjent, er sidestilt med norsk fag- eller sveinebrev eller vitnemål.

Departementet kan gi forskrift om vilkår for godkjenning, saksbehandling, klage og om oppnemning av klagenemnd.»

- (30) Det fremgår av bestemmelsens første ledd at utenlandsk fag- og yrkesopplæring skal godkjennes dersom den utenlandske opplæringen har samme «nivå og omfang» som den norske videregående opplæringen og inneholder «mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget». Bestemmelsen oppstiller med dette tre vilkår som må være oppfylt for godkjenning av utdannelsen. Den må ha samme nivå, samme omfang og må inneholde mange av de vesentlige elementene i det aktuelle faget. Sistnevnte vilkår er av HK-dir omtalt som et vilkår om faglig innhold. Etter klagenemndas syn gir bestemmelsen videre uttrykk for at det må foretas en konkret sammenligning av den utenlandske kvalifikasjonen opp mot relevante, norske lærefag.
- (31) Etter bestemmelsens andre ledd er departementet blant annet gitt hjemmel til å gi nærmere regler i forskrift om vilkår for godkjenning og saksbehandling. Departementet har ikke benyttet denne kompetansen og det foreligger dermed ikke nærmere vilkår for godkjenning eller krav til saksbehandlingen.
- (32) I foreliggende sak har HK-dir vurdert at klagers kvalifikasjon oppfyller vilkårene om samme nivå og omfang. Det er imidlertid uenighet mellom klager og HK-dir om hvorvidt klager også oppfyller vilkåret om faglig innhold, nærmere bestemt om den omsøkte kvalifikasjonen «innehold mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget».
- (33) Ordlyden «vesentlege elementa i det aktuelle faget» gir etter klagenemndas syn uttrykk for at det er de sentrale delene/fagområdene i opplæringen som må vurderes opp mot det aktuelle, norske lærefaget. Videre tilsier «mange av dei» at den omsøkte kvalifikasjonen ikke må være fullt ut dekkende/tilsvarende i sitt innhold. Det kreves ikke at alle vesentlige deler i den norske opplæringen er dekket i den omsøkte kvalifikasjonen, det er tilstrekkelig at «mange» av disse er dekket for at vilkåret anses som oppfylt.
- (34) Klagenemnda går så over til HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i klagers kvalifikasjon.

- (35) Klagenemnda forstår opplysningene i HK-dirs innstilling slik at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) i 2020 innhentet en fagkyndig vurdering av den tyske kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik» (anleggsmekaniker for sanitær-, varme- og klimateknikk), opp mot et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Den fagkyndige komiteen vurderte læreplanen fra 2016 (som fortsatt er gjeldende i dag), og den tyske forskriften som regulerer opplæringen til klagers kvalifikasjon. HK-dir har i innstillingen vedlagt et notat datert 16. januar 2020, hvor komiteens vurdering fremkommer. Det fremgår her at komiteen vurderte at den tyske kvalifikasjonen ikke kunne sidestilles med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Komiteen ga følgende begrunnelse for sin vurdering:

«Vesentlige faglige elementer som mangler i den utenlandske opplæringen:
Det savnes fortsatt sanitærutstyr og det syntes tynt med inngående utførende arbeid i tekniske rom. Det beskrives i forteksten at man lærer å montere servanter og dusjkabinetter, vi finner ikke dette i læreplan.

Sitat: Kompetansemål nr. 22 referer til et fordypningsfag. Det er avhengig av opplæringsbedriften hvilken fordypning læringer får i sitt tredje opplæringsår (minst de siste seks månedene). Det dreier seg imidlertid ikke om en fagretning, slik at ferdighetene og kunnskapen til faglærte med oppnådd Anlagenmechaniker er fortsatt i stand til å jobbe med hele bredden av arbeidsoppgavene i bransjen. Når utdanning er på kun 3,5 år og hvis kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk, er det åpenbart at det blir for lite opplæring i rørleggerfaget

Det virker som denne utdanningen sikter seg mest inn på VVS driftsteknikker eller formannutdanning.»

- (36) I innstillingen til klagenemnda har HK-dir videre opplyst at komiteens vurdering fra 2020 har dannet en negativ presedens som innebærer at søknader om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik» fra 2016 og til ny læreplan fastsettes, ikke kan godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Klagenemnda forstår det dermed slik at HK-dir – med grunnlag i komiteens vurdering fra 2020 – automatisk avslår alle søknader som gjelder den omsøkte kvalifikasjonen, uten at det foretas en nærmere vurdering av søknadene.
- (37) Det bemerkes at vurderinger som gjøres etter objektiv dokumentasjon kan bidra til likebehandling av søkere og forhindre at det tas utenforliggende hensyn. En slik ordning synes også forutsatt av departementet i forbindelse med innføringen av den aktuelle godkjenningsordningen i 2016. Godkjenningsordningen ble innført i den tidligere gjeldende opplæringslova av 1998 ved endringslov 17. juni 2016 nr. 67. I forarbeidene til endringsloven – inntatt i Prop.72 L (2015–2016), punkt 6.6., side 44 – har departementet uttalt følgende om forutsetningen for ordningen:

«Departementet er opptekte av at NOKUT skal kunne gjøre riktige vedtak om godkjenning av utlandsk opplæring raskt og effektivt. I denne sammenhengen treng NOKUT sjølv god kompetanse om norsk fagopplæring og om opplæringsordningene i andre land. I tillegg treng NOKUT tilgang til ekspertar som kan gjøre vurderingar av nivå og innhald innanfor det enkelte faget. Det er viktig at desse vurderingane har tillit i arbeidslivet. Mange høyringsinstansar meiner at dei faglege råda vil kunne gjøre slike vurderingar. Departementet meiner at dei som skal gjøre ei slik vurdering, må ha spisskompetanse i det faget som skal vurderast. Råda er sette saman for å representere breidda i utdanningsprogrammet best mogleg. Det gjer at medlemmene har ulik spisskompetanse. Nokre utdanningsprogram femnar dessutan om så mange fag at ikkje

alle faga er representerte i råda. Derfor vil ikkje departementet gå inn for å etablere ei ordning der råda alltid skal gjere den faglege vurderinga. Departementet meiner det er meir formålstenleg at NOKUT bruker faglege ekspertar innanfor relevante fag på grunnlag av forslag frå dei faglege råda. Dermed vil det vere ekspertar i det relevante faget som gjer dei faglege vurderingane. Fordi ekspertane er foreslåtte av dei faglege råda, må ein kunne vente at dei har tillit i arbeidslivet. På denne måten vil saksbehandlinga kunne gå raskare, av di vurderinga frå dei utpeika ekspertane ikkje vil vere avhengig av møtetidspunkt i dei faglege råda. Departementet vil leggje opp til at NOKUT har dialog med dei faglege råda om kor mange faglege ekspertar som skal veljast ut, og korleis dette skal skje. Ein slik modell krev ingen endringar i mandatet for dei faglege råda, og kostnader i samband med ekspertvurderingar kan handterast innanfor løyvinga til NOKUT.» (nemndas understrekning)

- (38) Etter det opplyste i foreliggende sak er komiteen uavhengig oppnevnt og består av tre medlemmer/personer med fagekspertise i rørleggerfaget. Klagenemnda finner ikke grunn til å betvile den fagkyndige komiteens faglige kompetanse. Klagenemnda har likevel kompetanse til å vurdere kvaliteten av den fagkyndige rapporten, herunder rapportens klarhet, grundighet og etterprøvnbarhet. Videre gir den fagkyndige vurderingen kun et faktisk grunnlag i saken. De rettslige vurderingene som opplæringsloven § 23-3 legger opp, må foretas av HK-dir og kan overprøves av nemnda.
- (39) Selv om klagenemnda som nevnt ikke har grunnlag for å betvile den fagkyndige komiteens faglige kompetanse, vil nemnda bemerke at det er en svakhet ved rapporten at det ikke fremgår hvilken bakgrunn, utdanning og erfaring den enkelte fagkyndige har, og som er grunnlaget for oppnevningen. Det er heller ikke klart for nemnda hvilket mandat de fagkyndige har fått fra NOKUT, eller hvilken innføring og opplæring som er gitt i forkant med tanke på det rettslige grunnlaget for vurderingen.
- (40) Videre mener klagenemnda at det er problematisk at HK-dirs praksis synes å bygge på sitt vedtak på en forbeholden og begrenset fagkyndig rapport. Nemnda viser til at de fagkyndige bruker formuleringer som «det syntes tynt», «[d]et virker som» og «hvis». Når det gjelder komiteens vurdering av kompetansemål 22 (fordypningsfag) – som HK-dir har vist til i innstillingen – uttaler komiteen at «[n]år utdanning er på kun 3,5 år og hvis kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk, er det åpenbart at det blir for lite opplæring i rørleggerfaget» (nemndas understrekning). Her forutsettes det altså for vurderingen at kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk. Klagenemnda kan ikke se at dette er tilfellet i foreliggende sak, eller at HK-dir har utredet hvorvidt dette er tilfellet i foreliggende sak. For øvrig synes nemnda at den fagkyndige vurderingen er kortfattet og sparsomt begrunnet, hvilket gjør den mindre tillitsvekkende og etterprøvnbar.
- (41) På denne bakgrunn mener klagenemnda at det er svakheter ved den fagkyndige vurderingen, som tilsier at den ikke bør brukes som en negativ presedens for alle fremtidige søknader som gjelder samme utdanning. Nemnda er som følge av dette også i tvil om HK-dir har bygget sitt vedtak på riktig faktum, når det har bygget sin konklusjon på en forbeholden og begrenset fagkyndig rapport.
- (42) Nemnda har forståelse for at det er hensiktsmessig og effektivt å legge vekt på tidligere fagkyndige vurderinger i likeartede saker. Når rapportene holder høy kvalitet og er tydelig forankret i læreplanens kompetansemål, bidrar en slik praksis til forutsigbarhet og likebehandling. Svakheten ved en slik praksis er imidlertid at de konkrete forholdene i den enkelte sak, ikke vurderes eller hensyntas. HK-dirs praksis synes å innebære at HK-dir i realiteten ikke foretar en konkret og reell vurdering av det faglige innholdet i den

enkeltes utdanning, slik opplæringsloven § 23-3 forutsetter. Det er også en klar svakhet ved denne praksisen at den ikke er forankret verken i lov eller forskrift. Nemnda mener derfor at det er viktig å presisere at selv om gode og etterprøvbare fagkyndige vurderinger vil være sentralt for fastsettelsen av det faktiske grunnlaget i disse sakene, må den nærmere vurdering av de rettslige vilkårene i opplæringsloven § 23-3 foretas av HK-dir. De fagkyndige vurderingene er dermed kun en del av grunnlaget for HK-dirs vurdering av vilkåret om faglig innhold i opplæringsloven § 23-3, og kan ikke alene være styrende for resultatet.

- (43) Klagenemnda er etter dette kommet til at det foreligger en saksbehandlingsfeil, som i utgangspunktet medfører at vedtaket må anses ugyldig. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for at vedtaket likevel kan være gyldig etter forvaltningsloven § 41. Vedtaket må dermed oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny behandling.
- (44) Selv om det er uten betydning for sakens utfall, vil klagenemnda avslutningsvis knytte noen bemerkninger til HK-dirs saksbehandling og klagers øvrige anførsler i saken.
- (45) For det første vil klagenemnda bemerke at det først i vedlegg til innstillingen kommer frem at den fagkyndige vurderingen – som HK-dir har basert vedtaket på – ble innhentet av NOKUT i 2020. Etter nemndas syn er informasjonen som HK-dir har gitt klager både i vedtaket og utvidet begrunnelse av 3. desember 2025 misvisende, og gir ikke klager korrekt informasjon om den fagkyndige vurderingen som vedtaket bygger på. Etter nemndas syn gir informasjonen i vedtaket et inntrykk av at HK-dir har innhentet en fagkyndig vurdering i klagers sak, noe som ikke er tilfellet. Etter nemndas syn er dette en saksbehandlingsfeil. HK-dir har imidlertid rettet opp i feilen i klagerunden, i innstillingen til nemnda. Klager har også fått anledning i klagerunden til å inngi kommentarer til HK-dirs innstilling, og klagers kontradiksjon er dermed ivaretatt i klagerunden. Til tross for saksbehandlingsfeilen anses dermed vedtaket likevel som gyldig etter forvaltningsloven § 41. Nemnda vil imidlertid oppfordre HK-dir til å begrunne sine vurderinger tilstrekkelig allerede i vedtaket, i tråd med forvaltningsloven § 24.
- (46) Nemnda vurderer at også informasjonen som HK-dir har offentliggjort om ordningen på sin nettside er misvisende når det gjelder HK-dirs praksis med bruk av tidligere fagkyndige rapporter innhentet av NOKUT. På nettsiden fremgår det at «[d]et er *direktoratet* som oppnevner fagkyndige for hver kvalifikasjon som er inkludert i denne godkjenningsordningen» (nemndas kursivering). Etter nemndas syn bør HK-dirs praksis med bruk av tidligere fagkyndige rapporter innhentet av NOKUT, og hvordan disse brukes som presedenser for senere saker, tydelig fremgå på nettsiden under informasjon om ordningen.
- (47) Klagenemnda forstår også opplysningene i saken slik at HK-dirs innstilling til nemnda ble oversendt til klager uten vedleggene. Vedlagt innstillingen var blant annet den fagkyndige komiteens rapport, som gir begrunnelsen for den fagkyndige vurderingen som HK-dir har bygget sitt vedtak på. Slik saken er opplyst kan nemnda heller ikke se at klager på at annet tidspunkt i saken har fått kjennskap til de fagkyndiges vurderinger i sin helhet, slik disse fremgår av vedlagte rapport. Klagenemnda synes dette er problematisk i lys av HK-dirs begrunnelsesplikt, og av hensyn til klagers kontradiksjon og sakens opplysning. I foreliggende sak har den fagkyndige vurderingen vært sentral for HK-dirs vurdering i vedtaket. Som følge av at HK-dirs vedtak er opphevet på et annet grunnlag, ser imidlertid ikke klagenemnda at det er nødvendig å ta endelig stilling til om dette utgjør en saksbehandlingsfeil i denne saken.

- (48) Klagenemnda vil imidlertid minne om at formålet med begrunnelsesplikten i forvaltningsloven § 25 og kravet til samtidig begrunnelse i forvaltningsloven § 24 blant annet er å sette mottaker i stand til å forstå vedtaket og avgjøre om det er grunnlag for å klage. Når HK-dir ikke har gitt søker slike sentrale opplysninger, tilsier dette at klagers kontradiksjon ikke er ivaretatt. Nemnda vil også oppfordre HK-dir til å begrunne sine vurderinger tilstrekkelig allerede i vedtaket, i tråd med forvaltningsloven § 24 og § 25. HK-dir bør i tråd med forvaltningsloven § 24 ikke legge opp til en praksis der en utvidet begrunnelse for vedtaket først gis *etter* mottak av klagen, slik som ble gjort i foreliggende ved e-post 3. desember 2025 og innstillingen til nemnda.
- (49) Klager har argumentert for at Norge har en plikt etter EØS-avtalen og yrkeskvalifikasjonsdirektivet til å godkjenne likeverdige utdanninger til tross for mindre forskjeller. Klagenemnda viser til at yrkeskvalifikasjonsdirektivet er gjennomført i norsk rett gjennom lov 16. juni 2017 nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsloven) og tilhørende forskrift. Yrkeskvalifikasjonsloven gjelder imidlertid kun for «yrkesutøvere med statsborgerskap fra en EØS-stat eller Sveits som vil utøve et lovregulert yrke i Norge», jf. første ledd første punktum. Rørlegger er derimot ikke et lovregulert yrke i Norge, slik at yrkeskvalifikasjonsloven ikke kommer til anvendelse. Dette er også klart forutsatt av departementet i forarbeidene til denne godkjenningsordningen, jf. Prop.57 L (2022-2023) s. 428. Klagers argumentasjon på dette punkt kan dermed ikke føre frem.
- (50) Klager har subsidiært bedt om å få gjennomføre en tilleggsprøve eller tilpasningstiltak fremfor at søknaden avslås. HK-dir har i e-post til klager 3. desember 2025 opplyst at de verken tilbyr tilleggsprøver eller tilpasningstiltak for denne aktuelle godkjenningsordningen, men at Fagopplæringskontoret kan vurdere om klager kvalifiserer for en norsk fag- eller svenneprøve, og hva som er raskeste vei for klager. Etter klagenemndas oppfatning vil HK-dir innenfor lovens rammer ha kompetanse og skjønn til å velge hvordan søknader om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring skal vurderes. Klagenemnda har i utgangspunktet kun kompetanse til å overprøve HK-dirs enkeltvedtak når disse er påklaget, jf. forskriften § 6. Nemnda har dermed ikke kompetanse til å instruere HK-dir i innrettingen av godkjenningsordningen på generelt nivå. Nemnda kan heller ikke pålegge HK-dir å gjennomføre tilleggsprøver i enkeltsaker. Klagenemnda er imidlertid enig i at tilleggsprøver kan være hensiktsmessig, for eksempel der søkeren ikke har mulighet til å fremlegge dokumentasjon eller det av lignende grunner er vanskelig å fastslå hvorvidt vilkårene for godkjenning er oppfylt. Hvis søkeren kan fremlegge verifiserbar dokumentasjon vil hensynet til likebehandling og effektiv ressursbruk tale for at vurderingen bør skje på grunnlag av dokumentasjonen.

7 Vedtak

- (51) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning fatter etter dette følgende vedtak:

HK-dirs vedtak av 21. august 2025 om å avslå klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny vurdering.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

15. april 2026

Henrik W. Bärnholdt	Kristin Seehusen	Miriam Thea Josefin Svenaesus Bakken Wallenborg	Øistein Frank Sundli	Taija-Riitta Blencke
Nemndsleder	Nestleder	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur